Nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materijala

~ Zakon o oružju ~

Tim 9:

Kristina Popov

Nebojša Vuga

Bogdan Janošević

Agenda

01: Uvod

- Glavna uloga aplikacije
- Korišćene tehnologije

03: Ekstrakcija metapodataka

- LLM
- Ručno ažuriranje

02: Prikaz podataka

- Akoma Ntoso
- Prikaz u aplikaciji

- Po sličnosti
- Po pravilima

01: Uvod

- Glavna uloga aplikacije
- Korišćene tehnologije

01: Uvod

Glavne uloge aplikacije:

- Pružiti sudijama interaktivni pregled zakona i presuda vezanih za Zakon o oružju Crne Gore
- Na osnovu unešenih parametara vrši rasuđivanje po pravilima i sličnosti

01: Uvod

• Izabrani zakoni:

- Zakon o oružju
- Krivični zakonik Crne Gore (Osnovne odredbe, krivično delo, kazne, mjere upozorenja, krivična dela protiv javnog reda i mira - nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija)

Korišćene tehnologije:

- Akoma Ntoso dokumenti zakona i presuda
- Spring Boot Backend
- Angular Frontend
- JColibri rasuđivanje po slučajevima
- o dr-device rasuđivanje po pravilima
- LLM ekstrakcija podataka
- MongoDB baza podataka

02: Prikaz podataka

- Akoma Ntoso
- Prikaz u aplikaciji

02: Prikaz podataka

Akoma Ntoso:

- XML standard za stukturisano predstavljanje pravnih dokumenata
- Pridržava se određene strukture:
 - <akomaNtoso>
 - <act>, <judgment>
 - <meta>
 - <body>, <judgmentBody>
 - <heading>, <chapter>, <article>, <section>, <introduction>


```
<akomaNtoso xmlns="http://docs.oasis-open.org/legaldocml/ns/akn/3.0"</pre>
   xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance">
   <judgment>
        <meta>
            <identification source="#court">
                <FRBRWork>
                    <FRBRauthor>Osnovni sud u Podgorici
                    <FRBRdate date="2020-03-10">2020-03-10</FRBRdate>
                    <FRBRtitle>K 16/2020</FRBRtitle>
                    <FRBRcountry>CG</FRBRcountry>
                </FRBRWork>
            </identification>
            <references>
               TLCOrganization eId="os" href="/ontology/organization/OsnovniSud.Podgorica"
                    showAs="Osnovni sud u Podgorici" />
                <TLCOrganization eId="odt"
                    href="/ontology/organization/OsnovnoDrzavnoTuzilastvo.Podgorica"
                    showAs="Osnovno državno tužilaštvo Podgorica" />
                <TLCPerson eId="nvujanovic" href="/ontology/person/nvujanovic"</pre>
                    showAs="Nenad Vujanović" />
                <TLCPerson eId="npaunovic" href="/ontology/person/npaunovic"</pre>
                    showAs="Nataša Paunović" />
                <TLCPerson eId="mr" href="/ontology/person/mr" showAs="M. R." />
                <TLCPerson eId="zs" href="/ontology/person/zs" showAs="Ž. S." />
                <TLCRole eId="prosecutor" href="/ontology/role/prosecutor" showAs="Prosecutor" />
                <TLCRole eId="defendant" href="/ontology/role/defendant" showAs="Defendant" />
                <TLCRole eId="judge" href="/ontology/role/judge" showAs="Judge" />
                <TLCRole eId="defense" href="/ontology/role/defense" showAs="Defense" />
                <TLCRole eId="clerk" href="/ontology/role/clerk" showAs="Clerk" />
                <TLCPlace eId="podgorica" href="/ontology/place/podgorica" />
            </references>
        </meta>
    </judgment>
    <judgementBody>
        U IME CRNE GORE
        <introduction>
            <organization id="os" refersTo="#os">
               OSNOVNI SUD U PODGORICI
            </organization> , sudija <party</pre>
                id="nvujanovic" refersTo="#nvujanovic" as="#judge">
               Nenad Vujanović
            </party>, uz učešće <party id="npaunovic"</pre>
                refersTo="#npaunovic" as="#clerk">
               Nataše Paunović
            </party> , kao zapisniačara, u krivičnom
           postupku protiv okrivlienog <party id="mr" refersTo="#mr" as="#defendant">
```


Zakoni

- ~ Krivični zakon
- ~ Zakon o oružju

Presude

Nov slučaj

Zakon o oružju

Zakon je objavljen u "Službenom listu CG", br. 10/2015 od 10.3.2015. godine, a stupio je na snagu 18.3.2015.

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuju se nabavka, držanje, nošenje, sakupljanje i prenošenje, kao i uslovi za proizvodnju, ispitivanje i obilježavanje vatrenog oružja, popravljanje i prepravljanje, promet i prevoz oružja, pružanje usluga sportsko-rekreativnog gađanja i osposobljavanje građana za pravilnu upotrebu vatrenog oružja.

Član 2

Odredbe ovog zakona ne primjenjuju se na:

- -nabavku, držanje, nošenje, sakupljanje, prenošenje, proizvodnju, ispitivanje i obilježavanje vatrenog oružja, popravljanje i prepravljanje, promet i prevoz oružja, strelišta za potrebe Vojske Crne Gore (u daljem tekstu: Vojska), organa uprave nadležnog za poslove policije (u daljem tekstu: policija), kao i drugih državnih organa i pravnih lica kad je to propisano posebnim zakonom;
- -oružje koje se prevozi preko područja Crne Gore za potrebe nadležnih organa, organizacija, privrednih i drugih subjekata drugih država, u skladu sa međunarodnim ugovorima.

Član 3

Oružjem se smatra svaka naprava izrađena ili prilagođena da pod pritiskom vazduha, barutnih i drugih gasova ili drugog potisnog sredstva može izbaciti zrno, kuglu, sačmu ili neki drugi projektil, odnosno raspršiti gas ili tečnost, kao i druga naprava namijenjena za samoodbranu, lov ili sport.

Oružjem u smislu ovog zakona smatra se svaki dio ili zamjenski dio koji je posebno namijenjen za vatreno oružje i bitan je za njegovo funkcionisanje, uključujući i glavne djelove oružja (zatvarački mehanizam, glava ili navlaka, cijev i ležište metka), za čiju nabavku je potrebno odobrenje.

Zakoni

- ~ Krivični zakon
- ~ Zakon o oružju

Presude

Nov slučaj

Krivični zakonik Crne Gore

GLAVA PRVA

OSNOVNE ODREDBE

Nema kazne bez krivice

Član 3

Kazna i mjere upozorenja mogu se izreći samo učiniocu koji je kriv za učinjeno krivično djelo.

Krivične sankcije i njihova opšta svrha

Član 4

- (1) Krivične sankcije su: kazne, mjere upozorenja, mjere bezbjednosti i vaspitne mjere.
- (2) Opšta svrha propisivanja i izricanja krivičnih sankcija je suzbijanje djela kojima se povređuju ili ugrožavaju vrijednosti zaštićene krivičnim zakonodavstvom.

GLAVA DRUGA

KRIVIČNO DJELO

Opšte odredbe o krivičnom djelu

Član 5

03: Ekstrakcija metapodataka

- LLM
- Ručno ažuriranje

03: Ekstrakcija metapodataka

• LLM:

- Generativni model –
 analizira podatke i stvara novi tekst
- Uči obrasce jezika gramatička pravila, stil pisanja, kontekstualna značenja
- o GPT, LLama, Claude

• LLM:

Osnovni sud u Podgorici

K 127/2015

2015-04-16

U IME CRNE GORE

OSNOVNI SUD U PODGORICI , sudija Željka Jovović , uz učešće namještenika suda Rajković Danijele kao zapisničara ,u krivičnom predmetu protiv okrivljenog S. P. iz Podgorice, zbog krivičnog djela nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija iz <u>čl. 403 st. 1 Krivičnog zakonika Crne Gore</u>, i okrivljenog V. D. iz Podogrice, zbog krivičnog djela nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija iz <u>čl. 403 st. 2 Krivičnog zakonika Crne Gore</u> nakon pravosnažnosti rješenja o usvajanju sporazuma o priznanju krivice, dana 16. 04. 2015. godine donio je

PRESUDU

Okrivljeni: 1. S. P. "IMBG XXXXXXXXXXXXXXX, od oca V. i majke B., rođen R., rođen xx. xx. 19xx. godine u Podgorici, sa prebivalištem u Lj. bb, državljanin Crne Gore, razumije crnogorski jezik koji je i njegov jezik, mašinski tehničar, oženjen, otac dvoje djece, završio srednju školu, srednjeg imovnog stanja, neosuđivan. 2. V. D. , JMBG XXXXXXXXXXXXXXXXXX, od oca S. i majke S., rođene P., rođen xx. xx. 19xx. godine u Podgorici, sa prebivalištem u Lj. bb, državljanin Crne Gore, razumije crnogorski jezik koji je i njegov jezik, nezaposlen, oženjen, otac jednog djeteta, završio srednju školu, srednjeg imovnog stanja, neosuđivan.

Kriv je

03: Ekstrakcija metapodataka

	Oružje:
D . I'' I . ' '	vatreno oružje
Detalji slučaja	Tip oružja:
Broj predmeta:	В
K 127/2015	Broj municije:
Sudija:	broj municije
Żeljka Jovović	Imovinsko stanje:
Optuženi:	srednjeg imovnog stanja
S. P., V. D.	Priznao krivicu:
Krivično delo:	da
nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija	Kaje se:
Sud:	
Osnovni sud u Podgorici	Povreda nanesena oružjem:
OSHOVIII SAU A F GAGGIIGI	ne
Datum:	Način otkrivanja oružja:
04/16/2015	kuća
Osuđivan ranije:	Novčana kazna:
da	50,00€
Za isto krivično delo:	Mera bezbednosti:
nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija	Nije premenjena
Poseduje neovlašćeno oružje:	Prekršeni članovi:
da	čl. 403 st. 1 čl. 403 st. 2 čl. 10a st. 2 čl. 2, čl. 3, čl. 4 st. 2, čl. 5, čl. 13 st. 1, čl. 14, čl. 15, čl. 41, čl. 42, čl. 22
ua	Kazna:
Mesto:	120 časova javnog rada
Podgorici	Sačuvaj

03: Ekstrakcija metapodataka

• LLM:

Osnovni sud u Podgorici

K 127/2015

2015-04-16

U IME CRNE GORE

OSNOVNI SUD U PODGORICI , sudija Željka Jovović , uz učešće namještenika suda Rajković Danijele kao zapisničara ,u krivičnom predmetu protiv okrivljenog S. P. iz Podgorice, zbog krivičnog djela nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija iz <u>čl. 403 st. 1 Krivičnog zakonika Crne Gore</u>,i okrivljenog V. D. iz Podogrice, zbog krivičnog djela nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija iz <u>čl. 403 st. 2 Krivičnog zakonika Crne Gore</u> nakon pravosnažnosti rješenja o usvajanju sporazuma o priznanju krivice, dana 16. 04. 2015. godine donio je

PRESUDU

Okrivljeni: 1. S. P. "IMBG xxxxxxxxxxx, od oca V. i majke B., rođen R., rođen xx. xx. 19xx. godine u Podgorici, sa prebivalištem u Lj. bb, državljanin Crne Gore, razumije crnogorski jezik koji je i njegov jezik, mašinski tehničar, oženjen, otac dvoje djece, završio srednju školu, srednjeg imovnog stanja, neosuđivan. 2. V. D. , JMBG xxxxxxxxxxxx, od oca S. i majke S., rođene P., rođen xx. xx. 19xx. godine u Podgorici, sa prebivalištem u Lj. bb, državljanin Crne Gore, razumije crnogorski jezik koji je i njegov jezik, nezaposlen, oženjen, otac jednog djeteta, završio srednju školu, srednjeg imovnog stanja, neosuđivan.

Kriv je

Što su:

Tokom 2014. godine, u Podgorici, u selu Lj., svjesni svog djela čije su izvršenje htjeli i svjesni da je njihovo djelo zabranjeno, neovlašćeno držali vatreno oružje, odnosno oružje čije je držanje građanima zabranjeno, na način što je okrivljeni S. P. , u porodičnoj kući, suprotno <u>čl. 10a st. 2 Zakona o oružju</u> , bez odgovarajućih isprava o oružju, držao poluautomatkso kratkocijevno vatreno oružje - pištolj marke "CZ" model 99, kalibra 9 mm PARA, fabričkog broja 36302 i pištolj marke "Bernardeli", model 60, kalibra 7,65 mm, fabričkog broja 81199, i lovačko poluautomatsko dugocijevno vatreno oružje - lovačku pušku marke "Bajkal", model IJ 27E-IC, fabričkog broja K03931, a okrivljeni V. D. , suprotno <u>čl. 10a st. 2 Zakona o oružju</u>, u porodičnoj kući, držao oružje čije je držanje zabranjeno - automatsku pušku marke "CZ", model 70 B1, kalibra 7,62 x 39 mm, fabričkog broja 158867,

Detalji slučaja				
Broj predmeta:				
K 127/2015				
Sudija:				
Żeljka Jovović				
Optuženi:				
S. P., V. D.				
Krivično delo:				
nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija				
Sud:				
Osnovni sud u Podgorici				
Datum:				
04/16/2015	0			
Osuđivan ranije:				
da				
Za isto krivično delo:				
nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija				
Poseduje neovlašćeno oružje:				
da				
Mesto:				
Podgorici				

03: Ekstrakcija metapodataka

Ručno ažuriranje:

- Precniznost i tačnost LLM može pogrešiti ili dati zastarele informacije
- Kontekst i domen Model ne zna uvek specifičnosti projekta
- Odgovornost i kontrola Čovek ima konačnu reč

Način otkrivanja oružja: javno Novčana kazna: 82,50 eura Mera bezbednosti: Nema atributa 'mera bezbednosti' u datom XML fajlu. Prekršeni članovi: čl. 151 st. 1, čl. 403 st. 1, čl. 4, čl. 5, čl. 13, čl. 15, čl. 32, čl. 42, čl. 48 st. 2 tač. 2, čl. 226, čl. 229, čl. 239, čl. \$ Kazna: 9 (devet) mjeseci

03: Ekstrakcija metapodataka

82,50 eura	
Mera bezbednosti:	
Nije primenjena	
Prekršeni članovi.	Y. 4. Y. 5. Y. 40 Y. 45 Y. 60 Y. 40 Y. 40 J. 60
čl. 151 st. 1, čl. 403 st. 1,	čl. 4, čl. 5, čl. 13, čl. 15, čl. 32, čl. 42, čl. 48 st. 2 tač. 2, čl. 226, čl. 229, čl. 239, čl.
Kazna:	
Naziia.	

- Po sličnosti
- Po pravilima

Po sličnosti:

- Omogućava određivanje prekršenih pravila na osnovu prethodnih slučajeva
- o JColibri
- Osnovni koraci:
 - Definisanje matrice sličnosti i relacija između ključnih atributa (0-1)
 - Podaci iz MongoDB se upoređuju sa novounešenim slučajem
 - Rezultat: 5 najsličnijih slučajeva

Atribut	Težina (uticaj)
kaje se	0.5
priznao krivicu	0.5
Imovno stanje	0.6
prethodno osuđivan	0.8
tip oružja	0.8
način otkrivanja oružja	0.8
ilegalno poseduje oružje	0.9
naneta povreda oružjem	1.0

Po pravilima:

- Znanje se formalizuje u obliku if –
 then pravila
- Pravna pravila se prevode u XML/LegalRuleML
- DR-Device izvršava pravila i dolazi do zaključaka – predlaže kaznu.
- Omogućava automatizovanu i konzistentnu primenu zakona

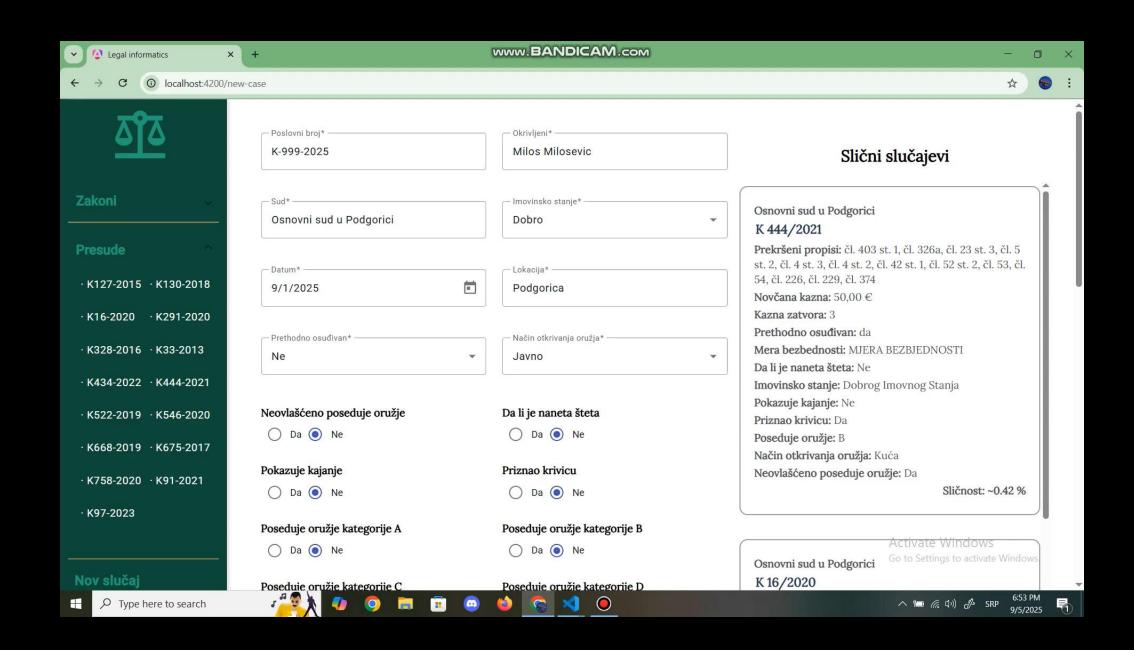
- Primer pravila (1)
 - O Ako okrivljeni neovlašćeno poseduje oružje, → sledi zatvor do 3 meseca. (Član 403 Krivičnog zakonika Crne Gore)
 - O Ako je osoba priznala krivicu i kaje se → preporučuje se smanjena kazna (Član 42 Krivičnog zakonika Crne Gore)
 - O Ako poseduje oružje tipa B, C ili D i otkriveno javno → plaća kaznu 30 – 500 e (Član 107 Zakona o oružju)

- Primer pravila (2)
 - O Ako je povreda nanesena oružjem → sledi zatvor do 3 godine. (Član 152 Krivičnog zakonika Crne Gore)
 - O Ako oružje nije čuvano na bezbedan način → sledi novčana kazna 30 – 500 e (član 107 Zakona o oružju)


```
<rdf:RDF</pre>
  xmlns:rdf="http://www.w3.org/1999/02/22-rdf-syntax-ns#"
  xmlns:lc="http://informatika.ftn.uns.ac.rs/legal-case.rdf#"
  xmlns:rdfs="http://www.w3.org/2000/01/rdf-schema#"
  xmlns:xsd="http://www.w3.org/2001/XMLSchema#">
  <lc:case rdf:about="http://informatika.ftn.uns.ac.rs/legal-case.rdf#dsa">
    <lc:harm_done>da</lc:harm_done>
    <lc:low income>ne</lc:low income>
    <lc:has weapon type A>ne</lc:has weapon type A>
    <lc:unauthorized possession of a weapon>ne</lc:unauthorized possession of a weapon>
    <lc:admitted guilt>ne</lc:admitted guilt>
    <lc:regrets it>ne</lc:regrets it>
    <lc:has weapon type D>ne</lc:has weapon type D>
    <lc:method_of_weapon_discovery>javno</lc:method_of_weapon_discovery>
    <lo>:has_weapon_type_B>ne</lo>:has_weapon_type_B>
    <lc:name>Bogdan</lc:name>
    <lc:high income>da</lc:high income>
    <lc:previously convicted>ne</lc:previously convicted>
    <lc:defendant>Bogdan</lc:defendant>
    <lc:has weapon type C>ne</lc:has weapon type C>
  </lc:case>
```


Hvala na pažnji!

